

Tapa haiglast sai 2016. aastal Viru haigla

Meelis Kukk, Mart Aru – Viru Haigla AS

Seoses raudteede intensiivse rajamisega 19. sajandi teises pooles kerkis aastal 1876 praeguse Tapa linna territooriumi põlisesse kuusemetsa esimene maja – Tapa raudteejaama hoone. Raudteega saabusid ka inimesed ja sajandivahetuseks oli Tapa alevikus veidi alla tuhande elaniku. Aastaks 1917 oli Tapa alevik, aastaks 1926 aga juba linn. Möödus veel natuke aega ning vajadus meditsiinasutuse järele kiiresti kasvavas asulas oli selge.

1945. aastal avati Tapa linna ambulatoorium Eesti Vabariigi ajal A. Valsinerile kuulunud elumajas aadressil A. Nigoli pst 20A (praegu 1. Mai pst 28) ja naiste-laste nõuandla varem H. Puusepale kuulunud elumaja teisel korrusel Pikk tn 35A (hiljem Lillaka 29, praegu Pikk 29).

1. juulil 1962 jõudis lõpule Maardu Ehitustrusti Tapa Ehitusvalitsuse poolt uue haiglakompleksi ehitus Tapal, täpsemalt Valgejõe tn 14. Hoonekompleksi moodustasid kahe tiivaga kolmekordne peahoone, eraldi ühekordne nn väike maja, surnukuur ja garaaz kiirabiautodele. Kohe alustati ka ümberkolimist vanast haiglast.

13. juulil 1962 avati pidulikult 125 voodikohaga haigla. Väiksesse majja hoovil, kuhu algul pidi tulema nakkusosakond, paigutati haigla polikliinik. Seoses Tapa rajooni likvideerimisega 1962. aastal nimetati Tapa rajooni haigla ümber Tapa linnahaiglaks. Haiglas oli laste-, sisehaiguste ja kirurgiaosakond. Vanasse haiglasse jäid esialgu sünnitus- ja günekoloogia osakond. Hiljem toodi ka need osakonnad uude majja – nimelt polikliiniku majja ning polikliinik paigutati haigla vasemasse tiiba. Kaks aastat hiljem töötas haiglas 159 inimest, neist 20 arsti ja 2 velskrit.

1986. aasta septembris sai Tapa linnahaigla peaarstiks dr Aivar Kuusik, kolmas kirurgi erialaga peaarst. Algas uus ajajärk haigla ajaloos. Noor mees hakkas haiglat tõsiselt moderniseerima. Raske on vanast uut ja ilusat teha, haigla oli juba 24 aastat vana: keskküttesüsteem vananenud, katus lekkis, sanitaarsõlmed alla igasugust arvestust. Muretseti juurde moodsat aparatuuri, varustust kiirabisse, operatsioonituppa, diagnostikakabinettidesse. Rajati kena ravi-kehakultuurikabinet vastava tehnika ja seinapeeglitega. Raamatupidamises võeti vajalike andmete sisestamiseks kasutusele arvuti. Laboratoorium sai uue sisustuse.

12. juunil 1991 võttis tolaeagne Ülemnõukogu vastu ravikindlustuse seaduse, mis jõustus 1. jaanuaril 1992. Sellega asus Eesti kindlustusmeditsiini teele, mis omakorda tekitas, nagu näitas esimene üleminekuaasta, mitmeid raviasutuste rahastamise probleeme. Seoses kütte, elektrienergia, ravimite ja muu kallinemisega suurenesid kiiresti ravikulud. Ka Tapa haigla kollektiivis põhjustas see segane aeg piisavalt pingeid, mis viisid isegi usaldushäätuseneni peaarsti suhtes. Enamus kollektiivist pooldas siiski peaarstina dr A. Kuusikut ning uuendused jätkusid. Veebruaris asutati haiglas karskusselts, mis nime poolest eksisteeris paar aastat, kuid sisulise tööni ei jõutudki. Ametiühing tegutses kuni 1991. aastani.

4. juunil 1995 haigla erastati ja hakkas kandma nimetust Tapa Haigla AS. See oli esimene juhtum Eestis, kus Erastamisagentuuri kaudu müüdi raviasutus. Aktsionärid olid enamikus haigla arstid, juhatuse esimeheks valiti peaarst Aivar Kuusik. Haigla varade müügihind

oli 1,1 miljonit krooni ja investeerimiskohustus 3 miljonit krooni. Tapa Haiglale anti 1994. aasta sügisel 5aastase tähtajaga litsents erialaseks tegevuseks (sisehaigused, kirurgia, günekoloogia ja kiirabi).

2015. aastal vahetusid Tapa haigla omanikud ning käivitused suurejoonelised laienemistööd. Haigla juhatuse esimeheks sai Meelis Kukk.

Viimased kaks aastat on olnud suurte plaanide ja kiire arengu ajajärk. Kindlasti on suurimaks tööviiduks uue ja nüüdisaegse esmatasandi tervisekeskuse rajamine Tapale vana haiglahoone kõrvale. Projekteerimistööd algasid juba 2015. aastal. Osaliselt on projekti rahastanud Euroopa Regionaalarengufond. Uus keskus peaks külastajatele ukсед avama 2018. aasta alguses.

Projekti „Esmatasandi tervisekeskuse rajamine Tapale“ eesmärk on luua Tapa linna Valgejõe 14 uus 1375 m² netopinnaga ajakohane esmatasandi tervisekeskus, mis hakkab teenindama Tapa ja Ambla piirkonna inimesi. Rajatav keskus parandab elanike ligipääsu esmatasandi tervishoiuteenustele. Kõigi piirkonnas pakutavate esmatasandi tervishoiuteenuste tarvis luuakse ühtne taristu, mis annab head eeldused nende teenuste sünergia paranemiseks. Projekti tulemusena lahendatakse suur osa probleemidest, mis puudutavad piirkonna praegust esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavust ja kvaliteeti. Üldarstiabi teenus muudetakse kodukoha lähedal kättesaadavaks, lisaks paraneb võimalus kasutada kodu lähedal ämmaemanda ja koduõe teenuseid. Tervisekeskus pakub tänapäevaseid ruume neljale perearstile ja kaheksale pereõele, ämmaemandale, hambaarstidele, eriarstidele ning koduõenduse,

Viru haigla

taastusravi ja apteegi tarvis. Lisaks mahutab keskus röntgeni ja labori.

Paljude eri teenuste kolimine tervisekeskusesse annab võimaluse remontida haigla peahoone ja nn väikese maja ruume, kuhu luuakse juurde eakate kodu kohti. Mõne aja pärast peaks Tapal olema kohti umbes 100-le eakate kodu klientidele.

Lisaks ehitustöödele on viimaste aastate jooksul Tapal käivitatud koolituskeskus, lisatud suur hulk uusi teenuseid ning jooksvalt parendatud inventari ja pakutavate teenuste kvaliteeti.

Alates 11. augustist 2016 on Tapa Haigla ASi uus ärinimi Viru Haigla AS. Nüüdseks ei ole tegevus enam ainult Tapa-keskne, vaid Viru Haigla AS on tegev Harjumaal, Lääne-Virumaal ja Ida-Virumaal.

2000. aastal avati Kohtla-Järvel aadressil Lai 2 mittetulundusühing Turvakodu Rudolf, mille eestvedajad olid Aime ja Vello Sternhof. Majja loodi 60 teenusekohta, millest 50 oli ette nähtud üldhooldusteenuse pakkumiseks ning 10 erihoolekandeteenuseks. Aastal 2016 omandas selle mittetulundusühingu Tapa Haigla AS. Üksuse juhina jätkas Irina Gorbenkova. Ärinime muutuse tulemusena sai endine turvakodu uueks nimeks Viru Haigla Kohtla-Järve hoolduskeskus. Tegemist on hool-

dukeskusega, mis asub Kohtla-Järve servas roheliste parkide ligiduses. Hoolduskeskus asub hubases renoveeritud hoones. Keskuse tegevuse eesmärk on tagada oma klientidele nende eale ja seisundile vastav ööpäevaringne hooldus ning toetada nende iseseisvat toimetulekut.

Kõige laiema tegevuspiirkonnaga on Viru Haigla ASi teenustest kindlasti kiirabi. AS Karell Kiirabi alustas oma tegevust 2001. aasta 30. aprillil kell 16.00, kui Lasnamäel Osmussaare tänav 10 asuvas Nissani keskuse ruumides olid valmis Tallinna elanikke aitama kaks arstibrigaadi. Palju energiat kulus tõestamaks, et eraomanduslik kiirabi on võimeline osutama teenust samal ja paremalgi tasemel kui seda juba pikka aega teinud haiglad, sihtasutused ja muud erineva omandivormiga asutused. Praegu on Eestis kiirabi osutajatest ligikaudu pooled eraõiguslikud aktsiaseltsid. Aegade jooksul on vahetunud kiirabi nimi: algusest ESS Päästest sai Falck Pääste, edasi oldi G4S osa ja praegu on nimeks Karell Kiirabi AS. 2001. aasta sügisel valmis ESS Kiirabi tugijaam Õismäel, millega kujunes välja tollane teeninduspiirkond – Tallinn ja selle lähiümbrus. See tähendas poolt Lasnamäed Smuuli teest ida poole, sellega piirnevat

Pirita linnaosa, Viimsi, Jõelähtme ja Rae valda ning Maardu linna ja Õismäe tugijaamaga piirnevat Harku valda.

Alustati kahe arstibrigaadiga, millele Õismäe tugijaama avamisega lisandus ka kolmas. 2004. aastal organiseeriti esimesed õebrigadid, mis ennast kiiresti õigustasid. 2011. ja 2012. aastal ületas väljakutsete arv aastas kolme brigaadi peale kokku 16 000 piiri. Kokku abistas praegune Karell Kiirabi AS 2001.–2012. aastal 169 658 patsienti, neist 19 829 alla 15aastast last. Selle aja jooksul hospitaliseeriti 63 635 patsienti ehk 37,5% patsientide koguhulgast.

Aastate jooksul on tehtud ära suur töö kiirabiteenuse osutamise kvaliteedi tagamiseks. On kujunenud välja elanikkonna usaldus teenusepakkuja vastu ja Karell Kiirabi võetakse kui Eesti kiirabi loomulikuks ja eesrindlikuks osaks. Pakutud teenusega on suurem osa patsiente olnud rahul ja mõned vastastikused mittemõistmised patsientide või nende omastega on alati lahendatud kõigile osapooltele vastuvõetaval moel.

2013. aastal toimunud kiirabikoukursi tulemusena sai Karell Kiirabi AS endale Harju-Viru teeninduspiirkonna ja osa Virumaa piirkonnast. Kokku on töös 18 kiirabibrigaadi. 2016. aasta sügisest on Karell Kiirabi ASi uueks omanikuks Viru Haigla AS.

2015. aastal ostis Tapa Haigla AS Lääne-Tallinna Keskhaiglast Nõmmel asuva vana haiglahoone eesmärgiga rajada hoonesse eakate kodu. Praegu käivad suuremahulised ehitustööd ja Viru Haigla AS loodab oma Tallinna üksuse aadressil Lõuna 50 avada 2018. aasta suvel.

Viimased paar aastat on Tapalt alguse saanud Viru Haigla olnud kiire laienemise ja arengu aeg, tuues Eesti tervishoiuteenuste maastikule uue ja põneva tegija.